Kuuromykkäin lehti.

N:o 7. | 1:nen vuosikerta.

Mikkelissä | Marraskuulla 1896.

Tilaushinta: 1 mrk. vuodelta. Lehti lähetetään samasta maksusta tilaajille

Toimittajat:

O. Wichmann. *Porvoon kuuromykkäin-koulun johtaja.*

K. Reponen. *Mikkelin kuuromykkäin-koulun opettaja.*

Helena Luoma.

Helena Luoma.

(Kuvalla.)

Suomen kuuromykkäin koulut vielä ovat aivan nuoret. Ne ovat kuitenkin onnellisia, sillä niiden hyväksi työskentelee moni lämminsydäminen ja työhönsä innostunut henkilö. Yksi sellainen on myöskin rouva Helena Luoma.

Helena Luoma syntyi Turussa 20 p. joulukuuta v. 1853. Hänen vanhempansa olivat lääninprovasti O. F. Ingelius ja Helena Josefina Bäckman. Kouluopetuksen sai hän Heurlinin koulussa Turussa. Rouva Luomassa jo nuorena syntyi halu tulla opettajaksi johonkin tyttökouluun, mutta heikko terveytensä viivytti tätä hänen lempi ajatustansa. [1])Tähän aikaan alkoi kuuromykkäin opetus Suomessa jo tulla vähän enemmän tunnetuksi ja rouva Luoman ihmis-rakas sydän vei heti hänet kuuromykkäin opetuksen alalle. Opeteltuaan opetusta ensin Porvoon ja sitten Turun kuuromykkäin koulussa, perusti hän syksyllä v 1883 yksityisen „Hefata“ nimisen kuuromykkäin koulun [2])yli-ikäisille kuuromykille Huittisiin. Helena Luoma aikoi alussa valmistaa oppilaita Turun kuuromykkäinkouluun, mutta kun kouluun tuli vähässä ajassa 13 oppilasta, niin täytyi hänen jatkaa opetusta heidän kanssansa omassa koulussaan. Keväällä v. 1884 teki hän opintomatkan Ruotsiin ja Norjaan, käyden tällä matkallaan Manillan, Vadsteenan ja Kristianian kuuromykkäinkouluissa. Vuonna 1885 sai Helena Luoma pienemmän valtionavun koulullensa. Tultuaan naimisiin Hauhon seurakunnan kappalaisen E. J. K. Luoman kanssa, muutti hän koulunsa Hauholle. Täällä Helena Luoma opetti ainoastaan kaksi vuotta, sillä hänen miehensä määrättiin syksyllä v. 1894 johtajaksi Jyväskylän kuuromykk. kouluun, joka samana vuonna alkoi. Tähän kouluun Helena Luoma myöskin muutti opettajattareksi.

Painosta on Helena Luoma julkaissut „Hefata“ koulun Uskonopin yli-ikäisiä kuuromykkiä varten ja „Hefata“ koulun lyhyemmän Uskonopin, painettu Verner Söderströmin kirjapainossa, Porvoossa v. 1889. Hän on myöskin kirjoittanut monta kaunista runoa ja yleviä muistosanoja Porvoon kuuromykkäinkoulun entisestä johtajasta, pastori Akilles Sirén-vainajasta.

Rouva Helena Luoma, samalla on myöskin rakas eläinten ystävä ja erittäin ankara raittiuden puoltaja. Hän on vielä paraassa ijässään, niin että hän vielä voi paljon työskennellä rakkaan isänmaamme hyväksi. Kaikkivaltias suokoon siihen hänelle pitkää ikää, terveyttä ja voimia!

---

[1]) Kun rouva Luoma lopetti koulun käyntinsä. [2])14—30 vuoden ijän välillä.

Suomen kuuromykkäinkoulun 50-vuotinen juhla.

Lokakuun 1 p:nä oli 50 vuotta kulunut siitä kuin kuuromykkäinopettaja K. O. Malm avasi ensimmäisen kuuromykkäinkoulun Porvoossa. K. O. Malmista on tämän lehden 5:dessä numerossa kerrottu niin paljon ett'emme tahdo paljon enemmän hänestä mainita. Tahdomme ainoastaan muutamalla sanalla kertoa Porvoon koulusta ja siitä työstä mikä 50 vuoden kuluessa on tehty Suomen kuuromykkäin hyväksi. Vaikeassa työssään Malmilla oli hyvä ystävä. Tämä oli rovasti J. E. Öhman Porvoossa. Kaikin tavoin koetti hän ihmisille selittää kuinka tarpeellinen oma koulu kuuromykille on. Öhman kirjoitti sanomalehtiin Suomen kuuromykkäin surkeasta tilasta ja kehoitti tuomiokapitulit Turussa ja Porvoossa hankkimaan tietoja siitä, kuinka monta kuuromykkää löytyi siihen aikaan Suomessa. Mutta vaikka nyt tuli ilmi, että Suomessa löytyi lähes 2000 kuuromykkää, niin ei kuitenkaan hallitus tahtonut perustaa valtionkoulua mykille

V. 1856 Öhman kuoli. Malmin koulu jatkoi kuitenkin vaikutuksensa ja onnistui niin hyvin, että muutamat hyvä-sydämmiset ihmiset rupesivat havaitsemaan kuuromykkäin surkeaa tilaa. Koulussa kuitenkaan ei löytynyt monta oppilasta. Syy siihen oli, että k:mykkäin vanhemmilla ei ollut varoja lähettää lapsiansa kouluun ja siellä kustantamaan heille opetuksen ja elatuksen.

Malmin ensimmäiset oppilaat olivat *Fr. D. Hirn* ja rovasti Sirén'in poika *Sten Sirén*. Malmin entisia oppilaita elää vielä Porvoossa *Lena Antman* ja *Lotti Idström*, molemmat jo hyvin vanhoja kuuromykkiä. Tampereella elää myöskin muutamia Malmin entisiä oppilaita.

Vuonna 1856 sai Malm 200 ruplaa (800 mk.) valtioapua koululleen. Seuraavana vuonna alkoivat muutamat Porvoon asukkaista innolla työskentelemään Porvoon koulun hyväksi, kehoittamalla kuuromykkäin vanhempia panemaan lapsiansa kouluun ja kuulevia auttamaan koulua lahjoituksilla ja muistamaan sitä rakkaudella. Nämä Porvoon asukkaat olivat: runoilia J. L. Runeberg, kapteeni K. R. von Essen, kauppias J. Solitander, pastori C. H. Alopaeus ja rovasti A. F. Borenius. Koululle hankittiin nyt isommat huoneet ja opettajallekin voitiin maksaa parempi palkka. Samat miehet anoivat valtiolta 1858 että Suomeen perustettaisiin täydellinen opetuslaitos kuuromykille. Myöskin Turussa alkoivat kaupungin asukkaat ajamaan samaa asiaa ja pyysivät H. M. Keisarilta että opetuslaitos sijoitettaisiin Turkuun. Lokakuun 16 p. v. 1858 H. M.

Keisari määräsi että uusi opetus ja kasvatuslaitos kuuromykkiä varten perustettaisiin Turkuun. Tähän uuteen kouluun Malm muutti opettajaksi v. 1859. Porvoon koulu sai opettajaksi pastori C. H. Alopaeuksen ja tuli 1863 valtiokouluksi. Samana vuonna (1863) annettiin valtioapua Pietarsaaren yksityiskoululle ja vuotta ennen oli jo annettu apua Kuopion koululle. Sittemmin on kouluja perustettu Mikkeliin ja Jyväskylään jossa viimnmainitussa Huittisten ja Hauhon yksityiskoulujen entiset opettajat Helena ja J. E. K. Luoma nyt opettavat. Kaikkiaan löytyy Suomen kuuromykkäinkouluissa nyt 339 oppilasta ja koulut maksavat valtiolle vuodessa lähes 200000 markkaa. Kuuromykkäin hyväksi työskennellään paitsi kouluissa myös muualla. Koulun opettajat ovat päättäneet perustaa kuuromykkäin-auttajayhdistyksen. Turussa on alettu kokoomaan rahoja oman kuuromykkäinkodin perustamiseksi. Turussa, Helsingissä ja Porissa löytyy kuuromykkäinyhdistyksiä, Sordavalassa eräs yhdistys nimellä „Kuuromykkäinystävät“, Mikkelissä toimitetaan tämä pieni lehti ja kohta ehkä Suomen ruotsinkielisillekin mykille toimitetaan toinen lehti.

Tästä näkyy että viime 50 vuosilla on paljon tehty Suomen kuuromykkäin hyväksi. Antakoon Jumala meille kaikille voimia ja ymmärrystä niin että vast'edeskin voisimme tehdä yhtä uutterasti työtä samaan suuntaan. Ja antakoon Jumala kuuromykille itselleen sen ymmärryksen että he aina olisivat kiitolliset siitä, mitä heidän opettajansa ja kasvattajansa heille hyödyksi tekevät!

Juhla Porvoon koulussa 18¹|₁₀96.

Kuurojen koulu Porvoossa vietti lokakuun 1 p:nä olemassaolonsa 50- vuotista muistojuhlaa. Koulun asumalaitos, Nikolaikadun varrella oli tilaisuutta varten kaunistettu lipuilla, köynnöksillä ja kauniilla viheriöillä kasvilla. Juhlasalia kaunisti koulun perustajan laakeriseppelellä somistettu kipsikuva ja piispa C. H. Alopaeuksen muotokuva, molemmat lippujen ja kasvien ympäröimänä. Kuin noin 50 koulun ystävää ja suosijaa sekä oppilaat ja opettajat olivat kokoontuneet lauloi suuri sekaääninen kööri (lauluseura) 2 virrenvärssyä, eräästä kauniista ruotsalaisesta kouluvirrestä, jonka jälkeen pastori W. Mårtenson piti juhlallisen rukouksen ja luki Alopaeuksen virren „Rukous kuuromykkäin edestä“ 1). Laulettua uudelleen

[1]) Tämä virsi löytyy ainoastaan ruotsalaisessa virsikirjassa.

piti koulun johtaja Ossian Wichmann puheen, jossa hän teki selkoa K. O. Malmin merkityksestä Suomen kuuromykkäin opetuksen perustajana ja Porvoon koulun 50- vuotisista vaiheista. Samalla puhui hän uusimmista ilmauksista kuuromykkäin opetuksen alalla, sekä siitä työstä mitä nyt Suomessa tehdään kuuromykkäin hyväksi. Laulettua laulun „Kaikkein Herra, kuule meitä“ lausui eräs oppilas runon „Ristini“ joka tuntui tekevän kuulioihin syvän vaikutuksen. Runossa puhutaan että Jumala on jokaiselle ihmiselle antanut jonkun surun joka häntä vaivaa, ja että ihminen ei saa valittaa kohtaloansa ja olla tyytymätön. Niin myöskin kuuromykän täytyy kärsivällisyydellä kantaa sitä ristiä, kovaa onnea mitä Jumala on hänen osalleen pannut.

Toinen oppilas luki kertomuksen matkasta kotiin kesälomalle. Juhlaan saapui useita tervehdyksiä, sähkösanomia, kirjeitä ja rnnoja, nimittäin, Turun, Kuopion, Jyväskylän, Pietarsaaren ja Mikkelin kouluista. Helsingin sokeainkoulusta, Perttulan tylsämielisten laitoksesta; Ruotsista: Lundin, Manillan ja Wennersborgin kouluista; Tanskasta: Frederician koulusta; entisiltä opettajattarilta K. Björkstenilta ja H. Bieseltä, Julius Hirniltä, Mili ja Valter Forsiukselta, pastori Nordman'ilta, perheeltä Arrhenius Turussa, rovasti Forss'ilta Strömfors'ista, sekä Koulutoimen ylihallitukselta Helsingissä.

Rouva Helena Luoma lähetti kauniin painetun runon, jossa hän tervehtii Porvoon koulua ja toivottaa sille Jumalan siunausta. Sippoon rovasti F. W. Fredrikoon lähetti juhlaan kirjeen monella onnentoivotuksella. Juhla päättyi „Suomen lauluila“ ja „Maamme laululla“. Juhlaa varten oli painettu pieni juhlalehti, jossa m. m. oli malmin kuva. Sen jälkeen kutsuivat koulun opettajat osanottajat päivällisille.

* * *

Vuodesta 1857 on Porvoon koulussa opetettu 316 kuuromykkää, joista 167 ruotsiksi ja 149 suomeksi. Opetustavassa on tapahtunut se muutos että [1])kirjoitusmetodi vähitellen on hävinnyt ja tämän lukuvuoden alusta alkaen opetetaan yksinomaan [2])puhemetodin mukaan. Koulun johtajina ovat olleet Karl Oskar Malm 1846—1859; piispa C. H. Alopaeus 1859—1860; neiti Selma Åkerstedt 1660—1863; pastori Akilles Sirén 1863—1890; filos. maist. V. Forsius 1890—1893; opettajakandidaatti Iivari Savolainen 1893—1896 ja filos. kand. Ossian Wichman tästä syksysiä alkaen.

Kuten tunnettu lakkasi viime keväänä Porvoon koulussa kirjoitusopetus ja nykyinen puhekoulu, Malmin koulun

[1]) Kirjoitusopetus. [2]) Puheopetus.

perillinen, jatkaa vaikutustaan toivossa saada työskennellä monta [1])puolivuosisataa Suomen ruotsinkielisten kuuromykkäin lasten hyväksi. Nykyään on koulussa 36 oppilasta, 7 opettajatarta, 1 johtaja ja 2 opettajiksi pyrkivää harjoittelijaa.

Juhlan vietto Turussa.

Turun kuuromykkäin koululla vietettiin myöskin 50 vuotista juhlaa lokakuun 1 p:nä. Kello 10 e. p. p. saapuivat opettajat ja oppilaat koulusaliin, joka oli lipuilla, kukilla ja köynnöksillä laitettu varsin kauniiksi. Puheistuimen yläpuolella oli opettaja Malm-vainajan muotokuva viheriän seppeleen ympäröimänä. Koulun opettajat ja opettajattaret lauloivat neliäänisesti virren „Kaikki voipa Jumalamme". Sen jälkeen pastori Nordman piti rukouksen. Kun oli laulettu virsi „Herra taivahan", piti kuuromykkäin vanha, harmaapäinen opettaja Hirn viittomiskielellä puheen. Herra Hirn oli Malmin ensimmäisiä oppilaita. Hän muistaa vielä hyvin, kun hän 50 vuotta sitten alkoi käydä kuuromykkäin koulua. Se oli varsin hauska aika. Mutta Malm kuoli nuorella ijällä suureksi suruksi kaikille kuuromykille. Hänen kuolemansa jälkeen alkoi herra Hirn opettaa kuuromykkiä. Hän on opettanut kuuromykkiä 33 vuotta. — Puheen jälkeen lähdettiin koululta hautausmaalle ja vietiin kaunis seppele Malmin haudalle. Ilma oli erittäin kaunis ja raitis. Haudalta palattiin takaisin kouluun, jossa juotiin kahvia ja seurusteltiin kauvan aikaa.

Kirjeitä kuuromykiltä.

I.

Oulusta 27 p. syysk. 1896.

Kuuromykkälehden ystävät!

Täten riennän luoksenne tervehtimään teitä; saan lausua sulimmat kiitokset terveisten edestä, sekä hauskain kertomuksien edestä; vaikka olen tuntematoin ja outo niin kumminkaan en saada olla siitä osaa ottamatta jonka tähden olen kovin iloinen. Minä asun entisessä paikassani Gretan kanssa, hän on myös mykkä; hän ei taida kirjoittaa sillä hän on saanut vähempi oppia kirjoittamaan, muuten hän on hyväoppinen; hän käsittää että Jumala on taivaissa ja että hän kutsuu meitä tykönsä. Meillä on senlainen työ, joka on talvella tuottavampaa kuin kesällä, sillä me neulomme koneella kudotuita miesten ja naisten kudotuita villavaatteita. Siis eipä minulla ole tällä kertaa muuta kirjoittamista, kuin että sanokaa terveisiä kaikille kuuromykille, pyytää nöyrimmästi *Emilia Elfving.*

[1]) 50 vuotta.

II.

Pieksämäellä Kontiomäki 18³/₁₀96.

Nyt minä lähestyn tervehtimään rakkaita lukijoitani ja saan ilmoittaa teille rakkaille kuuromykille ja myöskin opettajille että olen terve. Viime syksynä tapasin erään koulua käymättömän kuuromykän, nimeltä Ville Kolhomainen, joka on nykyään 15 vuoden ikäinen ja äitinsä ainoa poika. Hän asuu Jäppilän Uuslammin kylässä.

Viime Syyskuun 13 p:nä riensi eräs kuuromykkä luokseni, suutarimestari Abel Heiskanen Suonenjoen Markkalan kylästä. Hän on nykyään 41 vuotias mies. Kyllä hän puhui minulle käyneensä koulua 4 vuotta. Hän pyysi minua viemään setänsä luo, sillä ei hän ole koskaan käynyt siellä ennen kuin lapsena ollessaan. Markkalan kylästä on setänsä luo noin 10 virstaa ja minä veinkin hänet setänsä Heiskasen luo; hän viittaili minun kanssani tiellä paljon, että kuinka hän oli lapsena ollessaan elänyt täällä Kontiomäin kylässä, mutta ei minun vanhempani silloin ole asuneet täällä, vaan kirkon kylässä. Sieltä muutettiin tähän kylään v. 1890 kesällä. Aatami Hiltunen on käynyt minun luonani Helluntain aikana. Pieksämäen markkinapäivänä tapasinkin Ida Penttisen ja myöskin koulua käymättömän kuuromykän ukon.

Nyt lopetan kirjeeni. Terveisiä paljon opettajilleni ja tovereilleni yhteisesti! Jumala teitä kaikkia siunatkoon!

Kunnioituksella
Aatami Putkonen
Kontiomäki N:o 4.

III.

K. O. Malmin 50 vuotismuistoksi vietettiin eilen illalla muun muassa (ei ole yhdistystä) Tampereella, johon Attila oli itse kutsunut kuuromykkiä, jossa hän piti puheen Suomen ensimäinen opettaja K. O. Malmin työelämästä ja vaiheista. Wanha

keskiajoilla ei ollut koulua, luultavasti vielä pakanallisia kuuromykkiä. Me kiitämme Malmia, joka perusti Suomeen opetuslaitoksen. Myöskin kiitämme kuuromykkäin yhdistyksen perustajaa, perustamisesta yhdistyksiä maahamme, sentähden että he ovat koulujen käyntinsä lopettaneet niin että yhdistyksissä jatketaan vielä opetettavaksi kertauskursseja, kyllä se on niin hyvin hauska. Yllämäinitun muassa vietettiin Malmin muistoksi, jossa 12 kuuromykkävieraita oli, joille tarjottiin teetä, vehnäleipää ja limonaadia Malmin entinen naisoppilas löytyy siellä.

Mitä varten nimeni oli väärin ilmoitettu lehdessä oli Anttila pitää olla Attila. Arsoisa toimitus luki historiasta jälkeen kuninkaan nimen. [1]) *Joh. Attila.*

Tampere 5 p. Lokakuuta.

David Hirn ja rouvansa Maria, synt. Klingenberg.

Tällä kertaa tahdon lausua tässä lehdessä ystävästämme ja opettajastamme Herra Hirnistä ja rouvastansa, molemmat kuuromykät, koska minulla on eri syytäkin siihen, sillä Herra Hirn on eronnut opettajatoimestaan viime keväänä oltuaan opettajana 33 vuotta Turun koulussa. He ovat rakastaneet kaikkia kuuromykkiä. Niin myös kaikkien kuuromykkäin silmät kirkastuvat kun tavataan heitä. Kumpikin ystävämme ovat olleet kuuromykkä-opettaja Malmin oppilaina. Kun Malm kuoli, tuli Hirn kuuromykkäinopettajaksi Turun kouluun v. 1863. Myös on hän ollut karttojen piirustajana ja Suomen ensimäisenä valokuvaajana Turussa ja Helsingissä. Kun ystävämme Hirn v. 1884 oli Tukholmassa rouvinensa kuuromykkäin yhdistyksessä, heräsi hänessä kotiin palattuaan halu myöskin omassa maassa perustaa kuuromykkäin yhdistys. V. 1886 vahvistettiinkin sen säännöt. Iloiset olivat kuuromykät tämän johdosta. Silloin vasta he iloiseksi tulivat, kun samana vuonna Helmikuussa kokoontuivat omaan yhdistykseen. Tämä on nyt ystävämme Hirnin ja rouvansa hyvä työ. He opettivat järjestyksestä ja säästäväisyydestä kuuromykille. Niin perustettiin heidän toimestaan kipu- ja hautauskassa, joista maksetaan sairaille kuuromykille. Opettajamme Hirn on myös perustanut sunnuntaikoulun kuuromykille v. 1890. Näin saavat kuuromykät oppia ja kirjoittaa sunnuntatsin Suomen ja Ruotsin kielellä. Ovat he perustaneet kirjaston myöskin kuuromykille. Kirjastosta saavat kuuromykät lainaksi kirjoja. Ystävämme Hirn on hoitanut kuuromykkäin yhdistystä 10 vuotta. Helsingin kuuromykkäinyhdistys on valinnut hänet kunniajäseneksi, sillä hän on ollut Suomessa ensimäinen kuuromykkäin yhdistyksen perustaja. Kun oli viime kesänä yhdistyksen 10-vuotinen juhla, kutsuttiin hän Suomen kuuromykkäin isäksi ja rouvansa Suomen kuuromykkäin äidiksi. He asuvat nyt Turussa. Vielä monen vuoden kuluttua säilyy niiden kuuromykkäin sydämissä, jotka ovat saaneet nauttia heidän hyvää työtänsä, herra Hirn rouvinensa. Turun kuuromyk. yhdistys on saanut isän rintakuvan muistoksi. Heidän poikansa sanomalehden toimittaja J. Hirn ou etevä johtaja Helsingin kuuromykkäinyhdistyksessä. *Albert Tallroth.*

[1]) Luultavasti oli se painovirhe. Toim.

Kuuromykkäin kuulemisesta.

Yleensä on ihmisellä se ajatus että kuuromykät ovat täydellisesti kuuroja. Kokemus osottaa kuitenkin, että suurella osalla kuuromykistä on joku määrä kuuloa, vaikka he eivät voi kuulla tavallista puhetta. Sillä se on varma asia, että heillä on paljo puuttuvaisuutta kuuloelimissä (korvassa), ja sentähden lapsi jääpi mykäksi. Lapsi (kuuleva) oppii nimittäin puhumaan kun hän kuulee kuin muut puhuvat ja hän matkii niitä. Se on aivan luonnollista että mykkyys ei tule muusta kuin kuulemattomuudesta.

Niinmuodoin kuulevat muutamat kuuromykät joitakuita ääniä. Näin on laita usein niiden jotka ovat mykkiä syntymisestä asti, samoin voivat nekin, jotka ovat tulleet mykiksi jälkeen syntymisen sairauden, peljästyksen, tärähdyksen eli muun kautta. Löytyy kuuromykkiä, jotka kuulevat niinhyvin kielen ääniä, tavuju, sanoja ja lauseita, kuin huudetaan heidän korvaansa tahi lausutaan heidän lähellään kovalla äänellä, että taitavat eroittaa mitä ääniä, tavuja, sanoja jopa lauseita heille lausuttiin, matkien jotenkin oikein lausutun sanan. Muutamissa kuuromykkäin oppilaitoksissa on nähty, että $^1/_4$ oppilaista ovat kuulleet ääniä ja useimmat heistä ovat olleet kuuromykkiä syntymästä saakka. Suuri osa kuuromykkiä voivat kuulla äänen kellosta, torvesta, höyrypillistä tahi muun kovan äänen. Usein voivat he kuulla kirkon kellojen soiton, pyssyn tai kanuunan kuulan vinkumisen ja rattaiden kolinan. (Kaikki kuuromykät tuntevat tärähdyksen, se on tunnettu asia.) Jäännös tämmöisestä kuulosta pidetään usein vähäarvoisena, mutta tämä käsitys on väärä. Kuulla jotakin, vaikka vaan kovaa ääntä on sangen tärkeää kuuromykkäin jokapäiväisessä elämässä. Täten huomaa kuuromykkä esim. että on vaara lähellä. Hän tietää poistua pois hevosen jaloista, junan edestä

y. m. Jäännös kuulosta on silloinkin tärkeä, kun hän on kouluijällä ja semmoisessa oppilaitoksessa, jossa opetetaan puhumaan. Sillä hänen on helpompi matkia opettajansa hänelle lausumia ääniä.

Jokaisen kuuromykän, jolla on kuulon jäännöksiä, pitäisi iloita siitä. Hänen pitäisi kaikella tavoin saada hyötyä siitä elämällensä. Semmoisen kuuromykän pitäisi käyttää sitä kaikissa tilaisuuksissa, joissa se vaan olisi mahdollista. Jos ei hän niin tee, niin hänen käy kuten ramman ihmisen joka ei tahdo liikuttaa jalkaansa, niin tulee jalka aina jäykemmäksi ja jäykemmäksi. Tämmöisiä ominaisuuksia ei saa pitää semmoisenaan, vaan niitä tulee joka päivä kehittää, (koettaa saada paremmiksi), vaikka ne kuinka vähäpätöisiltä näytfäisivätkin. Lähellä Wienin[1]) kaupunkia olevassa kuuromyk. laitoksessa, harjoitetaan kuuloa semmoisten kuuromykkäin kanssa, joilla on kuulon jäännöksiä. Heidän kuulonsa tulee paremmaksi päivä päivältä, vaikka se tietysti ei koskaan tule niin täydelliseksi, että he eivät jäisi kuuromykiksi. Tämän kirjoitan sentähden, että ne kuuromykät, jotka vähän kuulevat, ja lukevat tätä lehteä koettaisivat harjoittaa kuuloansa. Jos voitte kuulla, niin antakaa usein huutaa korvanne lähellä ääniä ja sanoja, ja älkääkä lakatko jos ette ensin voikaan kuulla. Pankaa kello soimaan korvanne lähelle jos se kuuluu niin tehkää se usein, niin se rupeaa kuulumaan paremmin ja paremmin. Mainio kehittää kuuloansa on pienellä harmonikalla; koettakaa kuunnella sen ääniä niin jonkun ajan kuluttua voitte kuulla sen soinnun.

Kuuromykkäin opetuksesta Amerikassa.

Eräs ruotsalainen kuuromykkäin opettaja, joka on kolme kertaa matkustanut Amerikassa ja katsellut kuuromykkäin opetusta siellä, puhui kerran tämän kirjoittajalle että Euroopassa ei vielä viidenkymmenenkään vuoden päästäkään opeteta ja kasvateta kuuromykkiä niin hyvästi kuin Amerikassa. Tämä nyt tietysti ei kaikki voi olla totta, eikä tuo ruotsalainen opettaja sillä tarkoittanutkaan, että hänen sanansa on ymmärrettävä semmoisenaan. Hän tarkoitti tietysti sitä, että Amerikassa opetaan hyvästi kuuromykkiä ja pidetään kuuromykkäin kasvatuksesta erittäin hyvä huoli. Me itsekin voimme tämän tietää, vaikka emme ole siellä matkustaneet eräästä kirjasta, joka

[1]) Wien on Itävallan pääkaupunki.

mellä Suomessa löytyy useimmassa kuuromykkäin koulussa. Sen kirjan nimi on: [1])Amerikan kuuromykkäinkoulun historia vuodesta 1817 vuoteen 1893. Tämä kirja kertoo koko Amerikan kuuromykkäin opetuksesta ja kasvatuksesta siitä saakka, kuin siellä alettiin kuuromykkiä opettamaan. Siinä on sangen paljon valokuvia Amerikan kuuromykkäin kouluista, opettajista ja oppilaista. Amerikassa ensi alussa opetettiin kuuromykkiä viittomalla, sormiaakkosilla ja kirjoituksella. Näinä viimeisinä vuosina on myöskin koitettu opettamaan puhumaan. Mutta Amerikalaiset eivät ole ottaneet vaan puheopetusta yksinomaan, he opettavat vielä nytkin kirjoituksen ja sormiaakkosien avulla. Amerikalaiset ovat hyvin rikkaita. He ovat laittaneet suuret ja komeat kuuromykkäin oppilaitokset. Erääseenkin oppilaitokseen kuuluu niin paljon taloja että se on niinkuin kaupunki. Amerikalaiset ovat sangen viisaita. He opettavat kouluissa kuuromykkiä tekemään kaikellaista ruumiillista työtä.. He opettavat tekemään kirjanpainajan-, räätälin-, suutarin-, puusepän- ja maamiehen työtä. Oppilas voipi tulla, kun on koulun läpikäynyt, joko latojaksi kirjapainoon, suutariksi, räätäliksi, puusepäksi tahi maanviljelijäksi y. m. Hän voi sitte elättää koulusta päästyään itseään sillä työllä jota hän tahtoi oppia koulu-ajalla. Samallalailla saavat myös tytöt koulussa opetusta kaikenlaisissa käsitöissä. Amerikan kouluissa onkin sentähden suuret talot tahi monta taloa joissa löytyy kaikenlaiset työpajat ja kirjapainot ja joihin kuuluu koulun ympärillä olevat pellot, niityt, hevoset, lehmät, lampaat y. m. Mainitsen tässä esimerkiksi erään koulun. Tästä tulette huomaamaan Amerikalaisen rikkauden ja viisaudenkin. Jacksonsvillen kouluun kuuluu 12 kyvin suurta kivitaloa. Kaikki ne ovat joko 2, 3 eli 4 kerroksisia, Koulu on varustettu sangen hyvillä opetusvälikappaleilla. Koulun kirjastossa löytyy 15000 kirjaa, ruokasalissa syö yli viidensadan henkilön. Laitokseen kuuluu kirkko, johon mahtuu 600 henkilöä. Siellä on sairashuone, palokunnan huone, jossa palokuntana ovat kuuromykkäoppilaat, höyrykeittiö, sähkövalo valaisee koko oppilaitoksen, y. m. Nykyään löytyy Amerikassa yli 90 kunromykkäin koulua. Kaikkien Amerikan kuuromykkäin koulujen tarkoitus on että kuuromykkä koulussa ollessaan oppisi, ei ainoastaan kielen, voidakseen tulla toimeen muiden ihmisten kanssa, vaan myöskin sen että hän omalla työllään voisi tulla toimeen, elää koulusta päästyään, ettei hänen tarvitse kerjätä eikä muiden ihmisten

[1]) Histories of American Schools for the Deaf 1817—1893.

armolla elää· Tähän päämäärään meillä ei päästä vielä viidenkymmenenkään vuoden päästä. Tätä asiaa tarkoitti tuo ruotlainen opettaja lausuessaan, että meillä ei kuuromykkäin kasvatus ole 50 vuoden päästäkään niin hyvä kuin Amerikassa.

Abraham Argillander.

Ensimmäinen kuuromykkäin opettaja Pohjoismaissa.

Ensimmäinen, henkilö, joka alkoi Pohjoismaissa, Ruotsissa, Norjassa ja Suomessa opettaa kuuromykkiä, oli [1]) salpeetari keitosten tarkastaja Abraham Argillander. Hän syntyi Kuopiossa 1722. Hänen isänsä oli Kuopion kirkkoherra. Abraham Argillander tuli ylioppilaaksi 1740. Hän oli hyvin viisas mies. Hän tutki kasvia ja on kirjoittanut monta kirjaa. Hän oli kaksi kertaa naimisissa. Ensi kerran meni hän naimisiin Iisalmen rovastin tyttären Kathariina Helsingius'en kanssa. Tällä hänen ensimmäisellä vaimollansa oli kuuromykkä veli nimeltä Wolfgang. Tätä rupesi enonsa opettamaan puhumaan ja lukemaan. Se oli noin vuonna 1760. Hän sai pojan oppimaan puhumaan ja ymmärtämään muiden ihmisten puhetta. Sitä ei tiedetä kuinka vanha Walfgång silloin oli kuin Argillander alkoi häntä opettamaan. Argillander ei ollut ennen nähnyt kuinka kuuromykkiä opetetaan. Hän itse keksi keinon kuinka hän sai kuuromykän oppimaan puhumaan. Tämän keinon kirjoitti hän paperille ja lähetti Ruotsin yliopistoon. Siellä on vielä nytkin tämä hänen kirjoituksensa. Abraham Argillander oli kuullut että Saksanmaalla opetetaan kuuromykkiä. Hän koetti saada lukea saksalaisten kirjoituksia kuuromykkäin opettamisesta, mutta hän ei saanut. Silloin ryhtyi hän työhön ominpäinsä. Tiedetään että kerran Argillander matkusti laivalla kahden kuuromykän kanssa Tukholmaan. Merellä nousi kova myrsky. Kaikki pelkäsivät että laiva hukkuu. Silloin kaikki ihmiset, jotka laivassa matkustivat, kävivät polvilleen ja rukoilivat kovalla äänellä Jumalaa. Kerrotaan että ne kaksi kuuromykkää kävivät myös polvilleen ja rukoilivat ääneen. Tämä kertomus on säilynyt sentähden, että ihmiset pitivät ihmeenä kuin kuuromykät osasivat puhua. Kuuromykkä ei taida lukea ääneen rukouksia, jos ei häntä opeteta. Argillander siis oli opettanut kuuromykkiä puhumaan. Tästä näemme että Argillander opetti muitakin kuuromykkiä

[1]) Salpeeteri on erästä väkevää nestettä, vettä, jota käyttävät kuparisepät y. m.

kuin lankoansa Wolfgangia, koska laivallaoli kaksi kuuromykkää ja molemmat lukivat ääueensä rukouksia.

Abraham Argillander kuoli Mäntyharjun pitäjässä 1800. Hänellä oli yksi poika ja kolme tytärtä. Hän alkoi kuuromykkäin opetuksen Pohjoismaissa. Mutta hänen työnsä jäi unhotuksiin. Kului lähes sata vuotta ennenkuin meidän maassa sitte ruvettiin kuuromykkiä opettamaan.

Pieniä tietoja.

— **Suomen senaatti** *on pyytänyt H. M. Keisarilta 320,000 mk. määrättäväksi uusia koulurakennuksia varten Turun kuurojen koululle.*

— **Porvoon koulussa** *harjoittavat kuuromykkäin opetusta kansakoulun opettajat E. Kvarnström ja V. Grefberg.*

— **Johtaja Kust. Killinen** *on valittu valtiopäivämieheksi Kuopion kaupungista. Toivomme että johtaja Killinen valtiopäivillä myös esiintuo kaikkia niitä toivomuksia, joita Suomen kuuromykillä nyt on esim: oman papin asettamisesta kuuromykkiä varten, uuden koulun perustamisesta y. m.*

Waltiopäivät alkavat tammikuussa 1897.

— **Pietarsaaren ja Turun koulussa** *vietettiin 1 p. lokakuuta pienillä juhlallisuuksilla.*

— **Ompeluseura** *on Turun huuromyk. opettajiston keskuudessa. Kaupungista kootuilla varoilla valmistaa ompeluseura joululahjoja oppilaille. Tämä on erittäin kaunista ja kiitettävää.*

— **Helsingin kuuromyk. yhdistys** *on taas jälleen alkanut kokoontua säännöllisiin kokouksiinsa. Yhdistys on hyyrännyt Pienen Robertin kadun varrella neiti Tavaststjernan koululle huoneen opetuskurssia varten. Siellä myös pidetään kokoukset. Neljä uutta kuuromykkää on ilmoittautunut yhdistyksen jäseneksi. Nämä viime keväänä pääsivät Porvoon koulusta. Yhdistyksen kokouksessa Syyskuun 20 p. nosti hra A. Tallroth kysymyksen: millä lailla koulusta päässeet kuuromykät saisivat sopivata työtä. Sillä useimmat työnantajat eivät ole ottaneet kuuromykkiä työhön, sentähden että pelkäävät etteivät tule toimeen kuuromykkien kanssa. Puhujan ajatus oli, että yhdist. pitäisi koettaa poistaa tuota epäluuloa ettei kuuromyk. asema maassamme olisi niin vaikea. Poikkeuksia sanoi puhuja löytyvän; esim. Turussa herra Bomannin höyrynvoimalla käyvässä puusepän liikkeessä* **työskentelee** *monta kuuromykkää y. m. Herra Tallrothin esitys hyväksyttiin. — Herra J. Hirn esitteli edellisen johdosta, että yhdjstyksen pitäisi tiedustella ympäri Suomen kuinka paljon kuuromykkiä löytyy teollisuuslaitoksissa ja mitä ammattia kukin harjoittaa ja ovatko kuuromykät työnantajien mielestä sopivat ammattiinsa.*

— **Oppilaita** *Turun kuuromyk. koulussa on nykyään puheosastolla 59, kirjoitusosastolla 24 ja viittomaosastolla 25 eli yhteensä 108 oppilasta.*

— **Turun kuuromyk. yhdistys,** *johon kuuluu 40 henkeä viettää iltamia kuuromyk. koululla joka sunnuntai klo 5. Iltamissa pidetään puheita, kerrotaan kaikenlaisia kertomuksia ja juodaan teetä. Illat kuluvat hauskasti ja kuuromykät välttävät siten monta ison kaupungin pahetta. Sunnuntaina 3 p. Lokakuuta kävi yhdistyksen jäsenet Malmin haudalla ja laskivat suuren komean kallisarvoisen seppeleen. Rakkaan opettajan muisto säilyy kauan.*

— **Pappienkokouksessa** *Kuopiossa Syyskuulla käsiteltiin muun muassa samaa asiata mitä tämän lehden viime numerossa oli puhuttu kirjoituksessa „Oma pappi kuuromykille". Kokous hyväksyi ehdotuksen että, kuuromykille on saatava enemmäu kouluja, ynnä toisen ehdotuksen, että erityinen pappi asetettaisiin maahamme aistin viallisten sielunhoitoa varten. Mainitsemme esimerkiksi muutamia sanoja mitä papit lausuivat kokouksessa mainitusta asiasta. Rovasti Karlsberg lausui tähän suuntaan: Kuuromykkiä ei voi sentähdenkään lähettää kouluun kuin kouluja on vähän. Vika on maamme hallituksessa kuin ei se hanki tarpeeksi kouluja aistiviallisille. Olen kuullut ettei Kuopion kouluun voitu ottaa kaikkia oppilaita. Tarjolla oli 40 oppilasta. Ei myöskään Jyväskylän kouluun voitu ottaa kaikkia niitä oppilaita jotka pyrkivät kouluun; minunkin seurakunnastani tariottiin yhtä, mutta vastattiin: ei ole tilaa koulussa. Suurin vika on siis koulujen puute. Minä en tiedä kuinka paljon muista kuuromyk. kouluista on täytynyt hylätä uusia oppilaita. Tämän vuoksi pitäisi ehdottaa että aistivialliskouluja lisättäisiin . . . . . Kun kuuromykkä pääsee koulusta jää hän jokseenkin hoidon puutteeseen. Sentähden olisi tarpeellinen että heitä varten hankittaisiin pappi. Pappi matkustaisi ympäri maata. Hän antaisi neuvoja kuuromykkäin vanhemmille ja rippikouluopetuksesta, sekä pitäisi huolta sielunhoidosta y. m.*

Johtaja K. Killinen kirjoittaa pappien kokouksen johdosta että hänen mielestään on erittäin hyvä että erityinen pappi asetettaisiin aistivialli-sille, varsinkin kuuromykille. Mutta hänen mielestään se vasta asetettaisiin sitten, kuin on uusia kouluja perustettu niin paljon että kaikki kuuromykät saisivat käydä koulua. Hän ehdottaa että nyt aluksi niille papeille jotka ovat nykyjään johtajina kuuromykkäin koulussa, annettaisiin tilaisuutta matkustella koulun käyneiden kuuromykkäin luona pitämässä jumalanpalveluksia. Johtaja Killinen esittääkin tärkeitä syitä siihen että on aikaista oman erityisen papin hankkiminen kuuromykille, mutta meidän mielestämme ei pitäisi tuomoiseen väliaikaiseenkaan turvata. Sillä jos tuomoinen väliaikainen, koulun palveluksessa oleva pappi määrätään joskus tekemään semmoisia matkoja niin siihen me silloin saisimme tyytyä pitkiksi ajoiksi kentiesi vuosikymmeniksi. Parasta olisi heti asettaa erityinen pappi kuuromykkiä varten.

— **Jumalan palveluksia** *Turussa oleville kuuromykille pitää pastori A. E. Nordman joka sunnuntai kello 9 aamulla kuuromyk. koululla.*

Huom!

— **Koska kuopion kuuromykkäinkoulu** *on nyt tämän lukukauden alusta täydellinen 8 luokkainen koulu, kirjoitamme sen johdosta muutaman sanan lukijoillemme.*

Koulu perustettiin Kuopioon v. 1862; on siis ollut olemassa 34 vuotta. Lukuisat tämänkin lehden lukijat tuntevat Kuopion koulun. Satoja maamme kuuromykkiä on saanut tässä laitoksessa opetuksensa ja kasvatuksensa. Monta tästä koulusta läpi päässyttä kuuromykkää on ennättänyt kuolemakin korjata rauhallisiin majoihin. Samoin on tällä ajalla monta sen opettajaakin hautaan vaipunut. Kerran on koululle suuri onnettomuuskin tapahtunut. Moni kuuromykkä ehkä vielä muistaneekin sen. Nimittäin Maaliskuussa v. 1878 paloi koulun huoneusto. Siinä tulipalossa paloi koulun monta arvokasta kirjaa ja opetusvälikappaleita. Vuodesta 1878 on koulussa opetettu kuuromykkiä puhumaan. Kuopion koulu onkin ollut ensimmäinen maassamme, jossa on täänkaltaista opetustapaa käytetty. Vasta jälkeen vuoden 1892[1]) ruvettiin Turun ja Porvoon kuuromykkäinkoulussa samaa opetustapaa käyttämään. Nyt rakennetaan sille omaa muhkeata koulutaloa, joka jo ensi syksynä valmistunee valmiiksi. Koulun ensimmäinen johtajatar ja opettajatar oli neiti E. Köllerfelt, hänen erottuaan tuli maisteri Kustaa Kristian Hendell johtajaksi v. 1874 ja tämän kuoltua v. 1878 oli koulu pari vuotta ilman johtajaa ja vuonna 1880 tuli johtajaksi sen nykyinen johtaja Kust. Killinen. Nyt on koulussa täydelliset opettajat ja opettajattaret ja toista sataa oppilasta (101). Mainitsemme tämä nkoulun opettajistou. Sisäoppilaslaitoksen johtajatar neiti Aina Hellström, neidit Emilia Strunck, Naimi Helsingius, Linda Aschan, A. Nyström ja Irene Tengman; rouva Tilda Killinen, herrat Otto Koponen, Juho Oksanen ja Juho Grönroos.

— **Sunnuntaikoulua** *pidetään Turussa kuunomykkätnkoulutla aina sunnuntaina entisille koulusta pois pääsneille oppilaille. Suomalaisia oppilaita on 16 ja niitä opettaa hrat Lindström ja Hytönen; ruotsalaisia on 3 oppilasta. Heitä opettaa opettaja Hirn.*

— † **Kuolleena löydetty.** *Viime Lokakuun 9 p. löydettiin mies kuolleena heinäladosta Mikkelin pitäjän Liukkolan kylässä likellä Otavan rautatieasemaa. Tätä miestä ei ensin tiedetty kuka hän oli. Vähän matkan päällä löydettiin rahalompakko ja siellä oli ulkomaan passi. Tästä saatiin tietää hänen nimensä ja kotipaikkansa. Hän oli puettu hyviin ja puhtaisiin vaatteisiin niinkuin herra. Taskussa oli hänellä kultakello ja rahalompakossa oli paitsi ennen mainittua passia kaksi valokuvaa. Rahaa ei mieheltä l ytynyt ensinkään. Ei mitään haavaa tahi mustelmaa eli muuta semmoista merkkiä huomattu, josta olisi voinut päättää, että hän oli murhattu. Hän o li pitkällään ladon oven luona niinkuin nukkuva ihminen. Tämä vainaja on kuuromykkä valokuvaaja nimellä Magnus Ludvig Hellén. Kotipaikkansa oli Uusikaupunki, jossa hänen isänsä oli pappina. Vainaja pääsi Porvoon kuuromykkäinkoulusta v. 1868. Harjoitti valokuvaamista.*

Hän olikin kuollut jo Syyskuun lopulla. 29 p. löydettiin ladon luota hattu mutta kukaan ei tarkemmin katsonut ladon sisälle, silloin olisi hän ehkä vielä tavattu siellä hengissä. Samaan aikaan kävi sama mies pyytämässä vettä juodakseen eräässä lähitalossa. Silloin luultiin hänen ole-

[1]) Silloin tulivat kuuromyk. koulut valtion omiksi.

van juovuksissa, hän näet taisi vähän puhua, mutta ihmiset kun eivät tietäneet että hän oli kuuromykkä, luulivat miehen olevan kovasti humalassa ja ehkä sairaankin. Sairas hän todella olikin.

— **Kuuromykkäin hyväntekijä kuollut.** *Viime Lokakuun 30 p. kuoli Kuopiossa kauppaneuvos Gust. Ranin 71 vuoden vanhana. Hän on ennen lahjoittanut paljon rahaa Kuopion kuuromykkäinkoululle. Hän oli köyhä, neljäntoista vuoden vanha poika kun tuli ensikerran Savonlinnasta Kuopioon. Säästäväisyydellään ja viisaudellaan tuli hän rikkaimmaksi mieheksi Kuopion läänissä.*

— **Kuuuomykkä kuningas.** *Belgian kuninkaan jälkeen tulee valtaistuimelle hänen veljensä kreivi Flanderista, jos tämä nimittäin vielä elää kuin nykyinen kuningas kuolee ja jos ei hänen tarvitse luopua kuuroutensa tähden krunnusta, silloin perii kruunun hänen ainoa poikansa prinssi Albert.*

— **Tanskan kuningatar** *on aivan täydellisesti kuuro ja pahin kaikista on se että hänen lapsensa perivät saman taudin (tulevat kuuroiksi). Hänen tyttärensä joka on naimisissa Waelsin prinssin kanssa on jo niin kuuro että hänelle täytyy puhua aivan lähellä kovaa, ja myöskin Tanskan prinssin Kaarlen morsian nimeltä Maud tulee kunroksi.*

— **Kuuromykkäin lehti** N:o 8 ilmestyy Joulukuun alussa. **Kuuromykät muistakaa tämän ensi vuoden viimeistä numeroa kirjeillä y. m.**

Kuuromykkäin Lehti

ilmestyy ensi vuonna saman kaltaisena kuin tänäkin vuonna. Lehteä ilmestyy 8 N:o vuodessa, kuten tänäkin vuonna. Lehden toimituksessa tulee se muutos, että johtaja O. Wichmannin sijaan tulee ensi vuoden alusta johtaja I. Savolainen. Ensi vuoden alusta saapi lehteä tilata jokaisesta maamme postikonttorista ja maksaa se ainoastaan 1 markan koko vuosikerta.

Sisältö: Helena Luoma (kuvalla). — Suomen kuuromykkäinkoulun 50 v. juhla. — Juhla Porvoon koulussa. — Juhlan vietto Turussa. — Kirjeitä kuuromykiltä I, II, III. — David Hirn ja rouvansa Maria. — Kuuromykkäin kuulemisesta. — Kuuromykkäin opetuksesta Amerikassa. — Abraham Argillander. — Pieniä tietoja. — Tilausilmoitus.

Mikkelissä, O. B. Blomfelt'in kirjapainossa 1896.